

VvM

RAUTALAMMIN KUNTA

Kokouspäivä

Sivu

28. 11. 2013

Kunnanhallitus

18.11.2013

451

Kunnanvaltuusto

19.11.2013

197

Valtiovarainministeriön asetuksen 694/2013 perusteella annettava ilmoitus VvM:lle kuntarakennemuutokseen liittyvästä selvitysalueesta

Kh 353 §

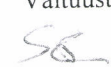

Liite 1

Kuntarakennelain 28.6.2013/478 mukaan kunnan tulee ilmoittaa ministeriölle viimeistään 30.11.2013, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää 4 b §:n mukaisesti kuntien yhdistymistä. Koska 30.11.2013 on lauantaiapäivä, ilmoituksen saa toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen eli viimeistään 2.12.2013 klo 16.15 mennessä ministeriöön. Valtiovarainministeriön asetuksen 694/2013 asetuksen, joka tuli voimaan 1.10.2013, 1 §:n mukaan kuntarakennelain (1698/2009) 4 h §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan ilmoitus tulee sisältää:

- 1) tiedot kunnista, joiden kanssa kunta selvittää kuntarakennelain 4 b §:n mukaisesti kuntien yhdistymistä,
- 2) tieto siitä, täyttääkö ilmoitettu selvitysalue mainitun lain 4 §:n mukaiset kuntajaon muuttamisen edellytykset sekä 4 c §:n, 4 d §:n 3 momentin ja, jos kyseessä on 4 e §:ssä mainittu kunta, mainitun pykälän mukaiset selvitysalueita koskevat perusteet,
- 3) tieto siitä, aikooko kunta hakea poikkeusta selvityspenusteiden osoittamasta selvitysalueesta erillisellä hakulomakkeella.

Tässä asetuksessa tarkoitettut tiedot tulee toimittaa valtiovarainministeriölle sähköisesti valtiovarainministeriön laatimalla lomakkeella (webropol-lomake).

Hallituksen 21.9.2011 päättämän kuntarakennemuutusaikataulun mukaan kuntien yhdistymisesitykset ja -selvitykset on suunniteltu tehtäväksi 1.7.2014 mennessä. Uusi kuntalaki on suunniteltu säädettäväksi 1.1.2015 ja samaan aikaan myös uusi valtiosuuslaki ja kuntajaon muutokset tulisivat voimaan viimeistään 1.1.2017. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki on suunniteltu voimaan tulevaisuuden vuoden 2015 jälkeen. Kuntarakennelakia 29.12.2009/1698 on muutettu 28.6.2013/478 ja muutoksessa siihen on lisätty pykälä, jotka koskettavat kuntarakennemuutokselle asetettavia tavoitteita (4a §) ja perusteita sekä menettelyä vuosina 2013-2016. Tavoitteeksi on asetettu se, että erityisesti halutaan vahvistaa kuntien edellytyksiä yhdenvertaisesti järjestää palveluja, eheyttää yhdyskuntarakennetta sekä vahvistaa kunnallista itsehallintoa. Tarkoitus on lisäksi vahvistaa kuntien kykyä vastata palvelutuotannosta pääosin itse sekä kykyä hyödyntää markkinoita. Lisäksi 478/2013 lailla on 4 a § säädetty väliaikaisesti voimaan 1.7.2013-31.12.2019. Muutetussa laissa 28.6.2013/478 on säädetty selvitysvelvollisuus kunnille (4 b §) selvittää 4 §:ssä määritellyillä tavoitteilla ja perusteilla kuntajaon muuttamista. Nämä selvityspenusteet on määritetty 4 c-4 f §§:ssä.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	
			 	

Lisäksi laissa todetaan, että vaikka kunnalla ei olisikaan velvollisuutta selvittää kuntien yhdistymistä, sen tulee osallistua yhdistymisselvitykseen, jollei muuten ole saavutettavissa selvityisperusteet täyttävää 2 §:ssä tarkoitettua toiminnallista kokonaisuutta.

Kuntarakennelain tarkoitus on muodostaa Suomen pinta-alaltaan ja asukasluvultaan suurkaupungit – useat kunnat vastustavat suunnitelmaa

Kuntarakennelain (28.6.2013/478) mukaan kuntien yhdistymisselvityksen tavoitteena on 6 §:ssä tarkoitettu esitys kuntien yhdistymisestä ja siihen liittyvä 8 §:ssä tarkoitettu yhdistymissopimus. *Kuntien yhdistyessä siirtyvät lakkaavan kunnan oikeudet, luvat, omaisuus, velat ja velvoitteet uudelle kunnalle.* Selvityksen tulee aina sisältää vähintään suunnitelma hallinnon ja palvelujen järjestämisestä sekä palvelujen tuottamisesta selvitysalueella, selvitys yhdistymisen vaikutuksista kuntien yhteistoimintaan, selvitys taloudellisesta tilanteesta, arvio asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteutumisesta sekä yksityiskohtainen arvio kuntien yhdistymisen eduista ja haitoista. kaksikielistä kuntaa ja saamelaisten kotiseutualueen kuntaa koskevassa selvityksessä on arvioitava kielellisten oikeuksien toteutumista. Selvityksestä päätetään kuntien valtuustoissa.

Peruslakivaliokunnan mukaan kuntarakennelain säätämiseen liittyy perustuslaillinen ongelma (Perustuslakivaliokunta (PeVL 20/2013 vp - HE 31/2013 vp, HE 53/2013 vp ja HE 31/2013 vp):

Kuntarakennelain muutoksen säätäminen

Kuntien tulee kuntarakennelain 29.12.2009/1698 muutoksen 4 h §:n 1 momentin (28.6.2013/478) mukaan ilmoittaa ministeriölle, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää kuntien yhdistymistä. Kuntien on tehtävä yhdistymisselvitys ja mahdollisen siihen perustuva yhdistymisesitys viimeistään 6 kuukauden kuluttua tämän momentin voimaantulosta. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiehdotus on perustuslakivaliokunnan lausuntoon perustuen tarkoitus saattaa eduskunnan käsiteltäväksi keväällä 2014. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiehdotuksen mukaan kuntien on jätettävä selvityksensä ja esityksensä hyvin pikaisesti mainitun lain tultua hyväksytyksi tai mahdollisesti jopa ennen sen hyväksymistä.

Liian lyhyt aika

Perustuslakivaliokunta ei ole lausunnossaan hallintovaliokunnalle pitänyt kunnallisen itsehallinnon kannalta hyväksyttävänä velvoittaa kuntaa tekemään ratkaisuaan tämänkaltaisessa asetelmassa epävarmaan tietoon perustuen.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	
			SS	
			SD	

Yhtä lailla ongelmallinen on se tilanne, että kunnille jää hyvin lyhyt aika sosiaali- ja terveydenhuollon päätösten tekemiseen täsmällisen ja lopullisen tiedon saatuaan. Tämän vuoksi perustuslakivaliokunnan mukaan on välttämätöntä, että kunnille annetaan lainsäädäntöratkaisujen tultua hyväksytyiksi riittävästi aikaa tehdä *yhdistymisselvitykset ja mahdolliset yhdistymisesitykset*. Tämä aika ei perustuslakivaliokunnan mielestä voi olla ainakaan 6 (kuusi) kuukautta lyhyempi. (Esim. Kuntaliitto on lausunut, että kokemukset 2000-luvun monikuntajakoselvityksistä antavat näyttöä siitä, että selvitys- ja päätöksentekovaihe vaatii 9-12 kuukauden ajan ja yhdistymisen toimeenpanon hyvä valmistelu edellyttää noin 12 kuukauden aikaa).

Tämä merkitsee sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain säätämisen jälkeen tulisi perustuslakivaliokunnan mielestä antaa kunnille vähintään 6 (kuusi) kuukautta aikaa tehdä *yhdistymisselvitykset ja tehdä yhdistymisesitykset*. Lisäksi perustuslakivaliokunnan mielestä on syytä säätää mahdollisuudesta jatkaa tätä aikaa hakemuksesta määrääjäksi, jos selvitys on laaja tai muuten erityisen vaativa. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskeva lainsäädännön valmistelun tavoitteet ovat vaihtuneet ja valmistelu on lähes keskeytynyt.

Rautalammin kunta katsoo, että sosiaali- ja terveydenhuollon laki- ja rakenneuudistus lainsäädäntöineen olisi tullut valmistella ja säätää ennen kuntarakennelakia. Kansalaisten ja kuntien kannalta keskeisin ongelma muutetussa kuntarakennelaissa (28.6.2013/478) on se, että lakia ei nykyisen hallituksen aikana lähdetty muuttamaan ja säätämään perustuslain säätämisyjärjestyksessä, vaan ns. tavallisena lakina. Perustuslakivaliokunnan mukaan yksittäisen kunnan toimivallan rajoittamispyrkimystä ei voida pitää hyväksyttävänä, koska eduskunnalla ei ole ns. tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä mahdollisuutta suoraan tai konkreettisesti muodostaa tietynlaista tai kokoista kuntajakoa ja puuttua kuntien itsehallintoon ja itsemääräämisoikeuteen. Sama koskee tilanteita, jossa lailla pyritään välillisin keinoin tietynlaisen kuntajaon muodostamiseen tai toteutumiseen.

Perustuslakiasiantuntijoiden keskeinen kritiikki kohdistuu juuri tähän asiaan. Nyt eduskunta ja valtioneuvosto lainsäätäjän edustajina ja poliittisia päätöksiä tehdessään eivät noudata perustuslakia tai ainakin tulkitsevat sitä erityisesti uudella tavalla ja toimien perustuslakiasiantuntijoiden mielestä Suomen voimassa olevan perustuslain vastaisesti. Nyt kansalaisia hämmentää se, miksi eduskunta tai valtioneuvosto tai kunnat eivät noudata voimassa olevia lakeja. Perinteinen poliittis-hallinnollisen ja oikeudellisen toimintakulttuuri on Suomessa radikaalissa muutoksessa.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet				Otteen oikeaksi todistaa
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	
			SR	
			→	

Perustuslain vastainen kuntarakennelaki (28.6.2013/478)

Kuntarakennelain sisältöön ja säätämiseen liittyvä perustuslakivaliokunnan ja asiantuntijoiden kritiikki kohdistuu 121 §:n 1 momentin kirjaukseen kunnan asukkaiden itsehallinnosta ja erityisesti siihen, että suurkunnat voivat tuhota kunnan asukkaiden itsehallinnon ja paikallisidentiteetin. Perustuslain 14 §:n 3 momenttiin perustuva kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet sivuutetaan asiantuntijoiden mukaan laissa. Suurkuntien muodostaminen lisää päätöksentekijöiden ja kuntalaisten välistä kiihtymistä ja heikentää tai olennaisesti haittaa kunnallisen demokratian toteutumista ts. kuntalaisten edustuksellisuutta. Kuntarakennelaki ei jätä tilaa ja tehtäviä vastoin voimassa olevaa perustuslakia suuremmille itsehallintoalueille, kuten maakuntaliitoille ja kuntayhtymille (sairaanhoidopiirit), koska Suomeen on suunniteltu ainoastaan kaksi hallintotasoa julkiseen hallintoon (valtio ja suurkunnat) ja sairaanhoidopiirit purettaviksi. Maakuntahallinnon osalta tilanne lienee avoin. Perustuslaissa ilmaistaan kuitenkin mahdollisuus suurempiin hallintoalueisiin (maakunnat ja kuntayhtymät), ja kun perustuslakia ei ole haluttu muuttaa perustuslain säätämisyjärjestyksessä, asettaa tämä asetelma rajoja suunnitelluille kuntayksiköiden koolle (maakunnan kokoinen yksi suurkunta).

Ilmoitusvelvollisuus 30.11.2013 mennessä

Perustuslakivaliokunnan mukaan ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kuntien ilmoitusten ja lopullisten selvitysten tulisi välttämättä koskeva samaa aluetta, joten kunta voi halutessaan muuttaa tekemänsä päätöstä vielä ilmoituksen tekemisen jälkeen. Ministeriössä ei voida tehdä mitään velvoittavaa päätöstä ilmoituksen johdosta, eikä valiokunta pitänyt edes ilmoitusta tarpeellisena.

Rautalammin osalta erilaiset kuntaryhmävaihtoehdot mahdollisia

Rautalammin kunta ja Suonenjoen kaupunki omistavat perusterveydenhuollon kuntayhtymän, jonka toiminta jatkuu ainakin 31.12.2014 saakka, ja enintään vuoteen 2017. Kuntien yhteinen asukasluku on 11.000 asukasta. Erikoissairaanhoidon osalta Rautalammin kunta on omistajana Pohjois-Savon sairaanhoidopiirissä, ja erityishuoltoon liittyvien palveluiden osalta Rautalammin kunta on omistajana Vaalijalan kuntayhtymässä. Rautalammin kunta valmistelee yhteistoiminnassa ensisijaisesti kuntien yhteistä sosiaali- ja terveydenhuoltoaluetta.

Pohjois-Savon länsiosassa erilaiset selvityssuunnat kuntayhteistyön tiivistämiseksi, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämiseksi sekä mahdolliset kuntaliitoksen vaihtoehtoina ovat mahdollisia.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet			Valtuusto	Otteen oikeaksi todistaa
Lautakunta	Hallitus			
			SS M	

Kunnanhallitus

18.11.2013

455

Kunnanvaltuusto

19.11.2013

201

Kunnanjohtajan esitys:

Rautalammin kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto ilmoittaa 30.11.2013 mennessä valtiovarainministeriölle lausuntonaan, että

1. Rautalammin kunta on neuvotellut 2012-2013 aikana Kuopion, Suonenjoen, Pielaveden, Keiteleen, Vesannon ja Tervon kuntien kanssa. Rautalammin kunta on tehnyt perusterveydenhoidon ja sosiaalitoimen lähipalvelujen jäsenyyksien 1.1.2012 alkaen. Lähtökohtana valmistelutyössä on ollut se, että ensin jäsenetään toiminta ja sen pohjalta organisaatio ja hallinto, eikä päinvastoin. Määrittelyssä kuvataan ensin palvelujäsenyys ja ne palvelut, mitkä tuotetaan lähipalveluna. Tämän pohjalta muodostetaan näkemys palvelukokonaisuuksista ja sen jälkeen ohjausmallista. Palvelujäsenyystä pidetään lähtökohtana, kun arvioidaan vaihtoehtoja tuottaa sosiaali- ja terveystalvetauja aluemallilla. Kaikki vaihtoehdot ovat tasavertaisessa asemassa Rautalammin kunnan ja kuntien välisen yhteistyön valmisteluvaiheessa.
2. Rautalammin kunnanvaltuusto kannattaa maakunnallisen Pohjois-Savon sote-kuntayhtymän perustamista, joka ottaa järjestettäväksi kokonaisuudessaan yliopistollisen sairaanhoidon, erikoissairanhoidon, perusterveydenhuollon, vammaispalvelut ja sosiaalitoimen (POSOTE-malli). Tuotantoalueet voivat muodostua kuntien yhteisen tahdon ja maantieteellisen sijainnin perusteella. Rautalammin kunta ei kannata sellaisia ratkaisuja, että sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus- ja järjestämisvastuu olisi pääsääntöisesti yhdellä vas-
tuukunnalla.
3. Tulevaa kuntarakennetta ei voida luoda ilman kuntien väliseen yhteistyöhön perustuvien sosiaali- ja terveydenhuoltoalueiden hyväksymistä. Kuntayhtymien toimintamahdollisuus tulee sallia tulevaisuudessa, eikä sairaanhoitopiirejä pidä lakkauttaa. Rautalammin kunnan osalta ensisijainen vaihtoehto on kuntien välisen yhteistyön kehittämisen, vahvistamisen ja syventämisen ja liitosselvityksessä siten, että samassa yhteydessä tarkastellaan (elinkeinopalvelut, perusterveydenhuolto, kansalaisopisto ym.) kuntien väliset yhteistyömahdollisuudet ja niiden säilyttäminen lähipalveluina. Kunta varaa mahdollisuuden hakea muutosta valtiolta muodostettavien kuntaryhmien väestöpohjarakenteisiin neuvottelutuloksiin perustuen.
4. Rautalammin kunta kuntayhteistyön syventämiseen (kuntaliitosselvitys) liittyen varaa mahdollisuuden neuvotella useampien kunta-

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta	Hallitus	Valtuusto
		SK
		AM

Otteen oikeaksi todistaa

ryhmien kanssa liitoksesta tavoitteena se, miten Pohjois-Savon läntisellä reuna-alueella voidaan rajanaapurikuntien kanssa säilyttää omassa kunnassa kuntalaisten terveydenhuollon ja sosiaalitoimen lähipalvelut ja turvata lähidemokratia sekä kuntalaisten edunvalvonta. Tällöin vaihtoehtoina tulevat kysymykseen seuraavat kuntaryhmät:

- a) Lapinlahti, Tervo, Pielavesi, Vesanto, Keitele, Leppävirta, Kaavi, Suonenjoki ja Rautalampi,
- b) Pieksämäki, Suonenjoki, Leppävirta, Rautalampi ja Varkaus,
- c) Kuopio, Siilinjärvi, Juankoski, Maaninka, Tuusniemi, Leppävirta, Suonenjoki, Rautalampi, Lapinlahti, Tervo, Vesanto, Pielavesi, Keitele ja Kaavi,
- d) Lapinlahti, Tervo, Pielavesi, Vesanto, Keitele, Leppävirta, Kaavi, Suonenjoki, Rautalampi ja Konnevesi.

5. Rautalammin kunta katsoo, että ihmisten vapaa mahdollisuus hakea ja etsiä sairaanhoidon palvelut oman maan sisältä ja Euroopan Unionin jäsenmaista vuoden 2014 alusta, muuttaa merkittävästi ja pysyvästi ihmisten käyttäytymistä, joka merkitsee sitä, että kansalaisia ei voida enää ohjata hallinnollisesti siten kuin aikaisemmin yksilön sairaanhoidon palvelujen saantia koskevissa asioissa.
6. Työterveyshuollon palvelut ostetaan liikelaitoksilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta.
7. Ympäristöterveydenhuollon osalta pyritään ratkaisuun, jossa kuntayhteistyöpohja perustuu samalle omistajaryhmälle kuin sote-palvelujen tuleva järjestäminen ja organisointi.
8. Varsinainen kuntaliitosvaihtoehto on toissijainen vaihtoehto kunnan itsehallinnon, itsemääräämisoikeuden ja kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä palvelujen säilyttämisen näkökulmasta. Suurkunnista palvelut näyttävät keskittyvän ja etääntyvän kansalaisista.
9. Jos Rautalammilla laaditaan yhdistymisselvitys, on siitä järjestettävä ennen selvityksen käynnistämistä ohjeellinen ja suuntaa antava kansanäänestys eri vaihtoehtoista, suunnista ja reunaehdoista. Tällöin oleellista on se, painotetaanko siinä tapauksessa perinteistä kuntaliitosta vai perustetaanko strategisesti aivan uusi kunta tai kaupunki. Strategisesti kaukonäköisempää voisi siinä vaihtoehdossa kokonaan olla uuden kunnan perustaminen ja yli 450-vuoti-

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet		
Lautakunta	Hallitus	Valtuusto
		SR
		ST

Otteen oikeaksi todistaa

sen Rautalammin poliittis-hallinnollisen ja kulttuurisen perinteen ja omaisuuden säilyttämisen mahdollisuudet.

Liitteenä 1 on valtiovarainministeriölle annettava webropol-kyselyvastaus.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen siten muutettuna, että kohta 9. poistetaan.

Jouko Pispala poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.12 ja hänen tilalleen tuli Sari Hintikka-Varis.

Kv 122 §
Liite 8

Päätös: Kunnanvaltuusto muutti yksimielisesti kunnanhallituksen esityksen kohdan 6. kunnanvaltuuston puheenjohtajan esityksestä kuulumaan seuraavasti: ”Työterveyshuollon palvelut ostetaan julkiselta terveydenhuollon liikelaitokselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta kustannuksista riippuen.”

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Anneli Jalkanen esitti Pirkko Annalan kannattamana, että kohtaan 8. lisätään seuraavat lauseet ”, siksi rautalampilaisten keskuudessa vallitsee vahva pyrkimys säilyä itsenäisenä kuntana.

Kunta varaa itselleen mahdollisuuden hakea poikkeusta selvityspereustien osoittamasta selvitysalueesta.”

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja tiedusteli voidaanko kunnanhallituksen puheenjohtajan esittämä lisäys liittää yksimielisesti kohdan 8. loppuun.

Kunnanvaltuusto liitti lisäyksen kohtaan 8.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto on hyväksynyt kunnanhallituksen esityksen edellä mainituilla kohtiin 6 ja 8 tehdyillä muutoksilla ja lisäyksillä.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet			
	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto
			
			

Otteen oikeaksi todistaa

Tarkastetusta ja 25/11/2013 nähtävänä
olleesta pöytäkirjasta annetun otteen oikeaksi todistaa:

Rautalammin 25/11/2013

Pöytäkirjanpitäjä/

keskusarkistonhoitaja

Handwritten text in a rectangular box, likely a signature or stamp, located in the bottom left corner of the page.